

GAZETA

INVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX

Nr. 915

Vineri 6 oct.

1967

4 pag 25 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

S-a deschis noul an universitar. El a început în condițiile unor căutări creatoare, menite să ducă la perfecționarea și modernizarea școlii superioare, s-o facă pe deplin responsabilă cerințelor societății noastre, cerințelor epocii pe care o trăim. Totodată, s-au înființat noi facultăți și secții.

Iată, în altelea alăturat, o imagine din cel mai tîndr centru universitar al țării, Ploiești. Aici, în prezența tovarășilor acad. Ștefan Bălan, ministrul învățămîntului, ing. Alexandru Boabă, ministrul petrolului, Ion Teoreanu, șef de secție la C. C. al P.C.R., Dumitru Balala, prim secretar al Comitetului regional de partid, a unor academicieni, cercetători științifici, reprezentanți ai organelor locale de partid și de stat, și-a deschis porțile un nou institut de petrol.

CREATIVITATEA ÎN MUNCA EDUCATIVĂ

Epoca contemporană se distinge printr-o amplificare continuă a preocupărilor societății pentru instruirea și educarea tineretului, pentru educarea multilaterală a omului, pe dimensiunile acestei epoci de profunde și rapide transformări în toate domeniile. Omul modern se educe pe toate planurile într-o mișcare continuă, de o rapiditate și o amplitudine pe care predecesorii săi din epocile anterioare nu le-au atins niciodată. Pe de altă parte, știința contemporană cunoaște o ascensiune fără egal. Numai în anul trecut s-au publicat în lume peste un milion și jumătate de lucrări de specialitate. Cunoștințele științifice se dublează din zece în zece ani. În bibliotecile lumii au fost strînse de-a lungul anilor, cu răbdare și migală, aproape 700 milioane de cărți, reviste, broșuri, etc. Se fac planșurile care în viziunea cîmpărilor științifice vor realiza mai mult decît s-a obținut în tot cursul evoluției umane precedente. Datorită tehnicii moderne asistăm la o adevărată avalanșă informațională.

lecții, cel care însușă elevilor setea de cunoaștere — foc nestins al întregii vieți, cu totul specifică omului — este învățătorul, profesorul. Procesul de învățămînt este chemat să contribuie, în ansamblul său, la dezvoltarea unei mobilități mentale care să asigure viitorului cetățean posibilitatea de a se adapta la noi și noi cerințe, altfel în procesul de producție, cit și pe planul vieții în general.

În aceste condiții ale revoluției tehnico-științifice se poate spune că școlii îi revine un rol alt de important în educarea elevilor, a tinerii generații, cum nu a avut niciodată, în întreaga istorie a societății. Dacă ne-am referi numai la faptul că prin școală elevii își însușesc, în mod concentrat, o bună parte din tezaurul acumulat timp de milenii, prin mintea înscoditoare, mereu doritoare de nou a omului, dacă am reține faptul că, de la primele linii trase pe tablă de cel mai mic elev, aici se merge treptat pînă la cele mai moderne teorii în domeniul matematicii, fizicii, chimiei etc. — ne-am putea formula și sumar o imagine asupra imensei valori a transmiterii din generație în generație a tot ce a cunoscut și realizat mai nobil omul în întreaga sa existență de milenii.

Acesta presupune însă și din partea învățătorilor și profesorilor o deosebită receptivitate față de cuceririle științelor, eforturi imense în direcția informării personale și a transmiterii în mod adecvat a cunoștințelor științifice. Lecțiile de matematică, de fizică, de chimie, de astronomie, toate lecțiile în general, sînt chemate să constituie nu numai un proces de transmitere a unor cunoștințe reale, aride, ci momente de admirație pentru cuceririle minții umane, de respect față de om.

Dar munca educativă desigur că în școală are stere de cuprindere cu mult mai larg decît procesul de învățămînt. Ea se desășoară și în orele de dirigenție, în cadrul activităților pionieresti, al organizațiilor U.T.C., în afara de școală etc. De aceea, paralel cu modernizarea, cu înnoirea lecțiilor se cere să se spargă șabloanele, să se aplice metode mereu noi și în munca educativă. O asemenea înnoire cere, în mod expres, participarea nemijlocită a elevilor la organizarea unor ore de dirigenție pe o tematică cit mai variată, ca și la organizarea unor acțiuni cu caracter educativ — excursii, manifestări sportive și artistice, vizitarea muzeelor, a spectacolelor etc.

Din păcate aceste posibilități imense, de o varietate mereu sporită, sînt folosite încă în mică măsură în munca educativă din unele școli. Au loc mereu aceleași ore de dirigenție în care se analizează, la modul general, întreaga muncă și se dezbate faptele nesemnificative, se citează mereu aceiași elevi care cu note slabe, se face mereu aceeași muștrulăală care duce nu o dată la o situație penibilă în clasă. Ne putem mulțumi să lăsam orei de dirigenție acest conținut depășit, șablonar? Fiește nu nu, dacă dorim ca ea să constituie cu adevărat o contribuție eficientă la dezvoltarea tinerilor pe toate laturile personalității lor. Așa cum lecția îi conduce pe elevi, pas cu pas, în lumea minunțiilor înăpăruite de om, explicîndu-le legile din natură și societate, munca educativă — proces de dăltuire a personalității umane — trebuie să le formeze caracterul, chipul moral, să-i crească cîștii, demni, curajoși, harnici, să le însușească spiritul de inițiativă și cutezanță, simțul dreptății și al onoarei.

Prof. dr. PETRE BĂRBULESCU

(Continuare în pag. 3-a)

O ipostază a modernizării:

PROGRAMAREA

ANCHETA NOASTRĂ

Un moment hotărîtor al cercetărilor ● Raționalizarea conținutului și a formelor lecției ● Programări structurale ● Construirea treptată a sistemului de noțiuni și de relații ● Un flux neîntrerupt de secvențe ● Informațional și formațional

În sfera preocupărilor pentru modernizarea învățămîntului, programarea se înscrie ca una dintre cele mai înaintate poziții, care concentrează așt atenția cercetătorilor și a teoreticienilor din domeniul pedagogic, cit și a pedagogilor practicieni. Afîndu-se abia în faza tatonărilor, a încercărilor și a teoriilor controversate, învățămîntul programat așt mai mult o sondare a oportunității dintre datele sale esențiale. Am considerat de aceea utilă o discuție pe această temă cu tov. NICOLAE RADU, cercetător principal la Institutul de Științe Pedagogice, care conduce de cîțiva ani un larg experiment în acest domeniu, desfășurat în cadrul mai multor școli bucureștene.

de opinii, absolut necesară în astfel de cazuri, și nici măcar un inventar de poziții și atitudine.

— După cîte știm, colectivul care efectuează cercetările în legătură cu învățămîntul programat este un colectiv numeros, care dispune de manuale experimentale și experimentează într-un număr relativ mare de clase. Am dori să ne spuneți cum s-a constituit acest colectiv și în ce direcție se orientează experimentele lui?

— Colectivul nostru există încă din anul școlar 1962/1963. Format la început pe lângă catedra de pedagogie a Institutului pedagogic de 3 ani din București, el cuprindea psihologi și pedagogi. Primele cercetări au fost efectuate asupra predării limbii engleze. S-a trecut apoi la experimente în legătură cu studiul limbii române iar mai recent în legătură cu studiul asupra matematicii. Extinderea cea mai mare au căpătat-o cercetările legate de studiul limbii române. Este vorba de cercetările efectuate în clasele experimentale la care v-ați referit.

Un mod nou de abordare a problemelor instrucției

— Am dori să ne vorbiți despre conținutul și forma experimentelor efectuate de colectivul dv., de specificul lor în raport cu experimentele desfășurate alurea.

— Colectivul nostru concepe învățămîntul programat nu numai

Premieră sportivă

Duminică, 1 octombrie, stadioanele și terenurile de sport din Capitală au găzduit mari și frumoase manifestări sportive, care au inaugurat sărbătorile activității sportive a acestui an școlar. În fiecare din cele opt raioane ale orașului, pe stadioanele „Republicii”, „Tineretului”, „Voința”, pe terenul „Constructorul”, la „Parcul copiilor” etc., peste 15.000 de elevi din școlile generale, din liceele de cultură generală și liceele de specialitate, din școlile profesionale și tehnice au participat la întreceri de atletism, la competiții de baschet și handbal, la meciuri de volei și rugbi etc. Inițiativa organizatorilor (Secția de învățămînt a orașului București, Comitetul orădenesc U.T.C., Consiliul orădenesc al Organizației Pionierilor și Consiliul oră-

șenesc pentru educație fizică și sport, condițiile pe care le-au asigurat aceștia, grija cadrelor didactice și participarea însușită a concurenților au făcut din manifestările elevilor o adevărată sărbătoare sportivă.

În cadrul sărbătorilor de la 1 octombrie, în raionul 30 Decembrie s-au decernat premii campionilor școlari, celor care au obținut cele mai bune rezultate în întrecerile din campionatul școlar trecut. În raionul T. Vladimirescu au fost inaugurate, în schimb, primele întreceri oficiale din campionatul școlar al anului în curs.

Reușita sărbătorii școlare de la 1 octombrie ne-a demonstrat că asemenea manifestări pot deveni o frumoasă tradiție a activității sportive.

DIALOG

Autoritatea

— Autoritate? Prefer afectunea elevilor. Țin să dispun de posibilitatea comunicării cu ei, să am acces la ei și eu să le fiu accesibil. Pentru actul pedagogic această posibilitate mi se pare esențială.

— În cazul nostru, cele două noțiuni nu sînt ireconciliabile. Dimpotrivă, pot coexista în mod foarte armonios. Pedagogul poate beneficia în egală măsură atît de afectivitatea elevilor, cit și de stima pe care i-o furnizează autoritatea.

— Autoritatea îmi pare a fi o barieră de gheață. Prin autoritate pedagogul se constituie sever, exigent, intransigent, ceea ce îl obligă la o anumită distanță și la un anumit blindaj de impenetrabilitate, chiar dacă în realitate e un om apropiat. Or, problemele copilului sînt foarte complexe, foarte nu-

anșate și nu e cazul să le opui un blindaj de principii. El nu se vor putea apropia de profesorul lor decît pînă la limita la care intuiesc că autoritatea le permite accesul. Pentru rest, vor căuta soluții alturea sau pe cont propriu.

— Eroare! Simplă eroare de definiție a termenului. Nu neg că există profesori care cred că își cîștigă autoritatea pe seama, să zicem, a severității excesive. Dar putem vorbi oare în acest caz de o reală autoritate, putem s-o denumim astfel? Cel mai adesea ne aflăm în fața unei „stăvili”, a unei aparențe. Copiii se dau cu „respect” în lături din fața unor asemenea profesori, dar după ce acestia au trecut, își fac o plăcere răbunătoare din a găsi defecte și așide de ei. Evident, aici sîntem departe de a avea de a face cu o reală „autoritate”.

— Nu crezi că mai curînd își dobîndește autoritatea profesorul comunicativ, care lichidează orice fel de barieră dintre el și copii, care reușește să și-i facă prieteni intimi?

— Nu, nu cred. Sînt aici două extreme, ambele la fel de greșite, cu efecte la fel de dăunătoare. Dacă în cazul primului exemplu este vorba de o autoritate de carton, în cazul celui de al doilea nu mai există nimic. Elevii, deveniți „prieteni intimi” ai profesorului lor, ajung nu numai să nu mai vadă în el nici un fel de autoritate, dar și să scoatească dintr-o dată dintr-o dată demnitatea dintr-o condiție la de drept și cea la care se coboară înșelat de o proastă înțelegere a necesității de a comunica.

— Și atunci, adevărata autoritate?

— Adevărata autoritate se realizează din maxima valorificare a capacității și a aptitudinilor individuale ale fiecărui profesor, din sobrietatea sa profesională. Un profesor nu se bucură de autoritate nici pentru că așează nu știu ce barieră între el și elevii lui, nici pentru că este foarte afectuos și foarte prietenos cu ei, ci pentru că este foarte instruit, pentru că este cult, pentru că este un pedagog subtil, pentru că pune finețe și tact în exercitarea profesiei lui, pentru că reușește să realizeze succes de autentică notorietate, pentru că are în general o conduită demnă, sobră și frumoasă, care îi atrage nu numai stima, ci și simpatia tuturor. Aceasta este singura cale pe care se dobîndește autoritatea. Cit privește necesitatea ei, mi se pare a fi indiscutabil indispensabilă.

O. B.

Examenul confruntării cu realitatea

— Cum apreciați evoluția și situația actuală a învățămîntului programat în general?

— Prezentată la început ca un fel de panaceu al tuturor slăbiciunilor învățămîntului clasic, metoda învățămîntului programat s-a extins relativ rapid, prilejuind experiențe în diferite țări, pentru că treptat entuziasmul s-a slăbească, tinzînd chiar către un punct critic. Este faza în care, eliberat de elementul spectaculos, învățămîntul programat trece examenul dificil al confruntărilor multiple cu realitatea. Pe baza lor urmează să se stabilească locul său definitiv în ierarhia valorilor metodologice ale instrucției și educației tinerii generații. Corespunzător acestei noi faze, entuziasmulul specific primelor cercetări i se substituie moderația, analiza tot mai aprofundată a datelor, zgîrcirea și precizia conștințelor. În sfîrșit, amatorii de spectaculos și popularitate ieftină, care nu au lipsit deloc în istoria programării, își fac bagajele și se îndreaptă spre alte vaduri științifice, mai la modă.

(Continuare în pag. 3-a)

Esențialul — înarmarea studenților cu instrumente de investigație

S-a arătat, și pe bună dreptate, în diferite articole publicate în presa centrală și locală, că prin măsurile preconizate, Studiul privind dezvoltarea învățămîntului nostru superior constituie un document de o deosebită importanță. Pe baza unei temeinice cunoașteri și a unei analize aprofundate a realităților, Studiul reușește să pună în evidență atât cuceririle de până acum ale școlii noastre superioare, cât și unele carențe, pe care le dezvăluie în lumina cauzelor ce le generează. Cele mai multe dintre propunerile de modificări cuprinse în cele 6 capitole ale studiului sint, după părerea noastră, pe deplin justificate. Ele corespund în mod realist posibilităților actuale și, o dată aplicate, vor duce neapărat la îmbunătățirea laturii organizatorice, a conținutului și metodelor de predare, a muncii de cercetare științifică, precum și a bazei materiale a învățămîntului superior.

Nu intenționăm, în rîndurile de față, să ne referim la toate problemele majore pe care le abordează studiul. Ne vom opri doar la unele aspecte, examinîndu-ne totodată punctul propriu de vedere, alături de unele poziții luate de diferiți participanți la dezbateri.

Nu încapem îndoielă că punctul nevralgic îl constituie determinarea obiectivelor procesului instructiv-educativ în învățămîntul superior. Pe bună dreptate studiul deplasează accentul — în diferite contexte ale acestui proces — pe latura formativă, iar nu numai pe cea pur informativă. Ideea de a urmări dezvoltarea gîndirii productive a studenților, a forțelor lor creatoare, prin orientarea predării și a muncii independente spre rezolvarea de probleme științifice, spre însușirea instrumentelor de investigație — nu întîmplător a găsit un larg rîsunet și a probare deplină în rîndurile participanților la discuții. Acest aspect ni se pare esențial și se înțelege că el vizează modificări substanțiale atît în conținutul predării, cît și în metodele ei.

Realizarea acestor obiective pune în discuție, în mod necesar, durata învățămîntului superior. Se preconizează, după cum se știe, ca în cazul pregătirii cadrelor didactice durata să fie redusă la 4 ani. Deși în presa centrală și locală unele voci s-au pronunțat pentru menținerea și pe mai departe a duratei de 5 ani (mai ales în cazul specialiștilor cu profil fizico-matematic), noi considerăm că ceea ce se poate obține în 5 ani se poate realiza și în 4 ani. În stabilirea duratei credem că trebuie să se pornească de la concepția că nici un fel de facultate, indiferent de numărul anilor de studiu, nu poate să ofere studenților cunoștințe definitiv încheiate. Nu e nevoie de argumentări. Știința contemporană se dezvoltă într-un ritm accelerat. În trei-patru ani după absolvirea facultății, bagajul de informații „la zi” va fi depășit. De aici rezultă că pe parcursul anilor studenții trebuie să fie astfel pregătiți, încît să dispună de instrumente teoretico-metodologice eficiente, care să-i permită, la locul de muncă, să țină pas cu mersul înainte al specialității sale.

Așadar, întreaga dezbateră se axează în jurul problemei centrale: ce trebuie să înțelegem prin pregătirea studenților? Studiul o precizează îndesjuns, iar opiniile exprimate pînă acum îl susțin cu noi și noi argumente. Orice specialist, în egală măsură și personalul didactic, trebuie să fie astfel pregătit, încît să fie ca-

Prof. dr. docent A. CHIRCEV

pabil să învețe întreaga sa viață. Este evident că un cadru didactic, un cercetător științific pe deplin format nu pot fi pregătiți numai în 4-5 ani. Tocmai de aceea se preconizează un învățămînt postuniversitar, de înaltă calificare și perfecționare în specialitate. Se înțelege că o asemenea pregătire a unor specialiști care să se afirmem prin contribuții originale la patrimoniul științei și al culturii, nu ține de ordinul anilor, ci mai curînd al deceniilor din viața unui om.

În acest context, se pare că în noțiunea de pregătire trebuie inclus și un important factor motivațional. Este absolut necesar să li se formeze studenților năzuința nepotolită, aspirația puternică spre autodesăvîrșire, spre perfecționare continuă. În aceste condiții, sub imboldul unor motive de natură celor amintite, munca de pregătire profesională — continuă, tenace, persistentă, neobosită — desfășurată în anii studenției va fi continuată, la nivele tot mai înalte, și după absolvirea facultății.

Este cazul, în strînsă legătură cu cele de mai sus, să ne referim și la ponderea ce trebuie să se acorde studiului individual, în economia generală a timpului disponibil al studentului. Aici nu putem proceda cu jumătăți de măsură. Setea de cunoștințe, un stil rațional de muncă intelectuală independentă, contactul direct cu izvoarele, animat de pasiunea cercetătorului în formare etc., toate acestea se pot asigura dacă studentul lucrează cîte 4-5 ore zilnic în bibliotecă, în laborator, în școală — în afara activităților didactice obligatorii. Or, planul de învățămînt prevede pentru viitor, în medie, 30 de ore de activități obligatorii. Dacă adăugăm la aceste ore și timpul consumat în cadrul organizațiilor de tineret, al manifestărilor culturale-obștești, al acțiunilor patriotice ș.a.m.d., atunci, practic, pentru studiu individual rămîne foarte puțin timp. Pentru ca durata individuală să devină o realitate, iar nu un simplu dezeriderat, planul de învățămînt, după părerea noastră, trebuie să fie redus la maximum 20 de ore de activități didactice obligatorii. Desigur, studiul individual nu poate înlocui audierea prelegerilor, care rămîn mai departe forma de bază a organizării procesului de învățămînt, totuși la lecții activ este mai mult profesorul, iar studentul, preocupat să ia notițe cît mai fidele, este obligat la o recepție intelectuală pasivă. Utilitatea notitelor de acest gen este redusă, cu toate că studenții le atribuie o mare importanță în pregătirea pentru examen, fără a mai apela, în frecvente cazuri, la cursuri și manuale anume editate în acest scop. Este vorba, prin urmare, de o mentalitate cultivată.

În bună parte, prin tutelarea intelectuală a studenților, efect al planurilor de învățămînt supraîncărcate, al frecvenței obligatorii la cursuri cîte 6-8 ore pe zi. Se impune să lăsăm studenților răgazul necesar pentru „gestația” intelectuală, pentru prelucrarea mentală, prin studiu individual, a datelor culese la cursuri. În felul acesta accentul s-ar deplasa de la eforturi de memorare și reproducere a datelor servite într-o formă

„gata elaborată” spre mobilizarea intensivă a gîndirii productive, creatoare.

Desigur, se cere ca operația de reducere a planului de învățămînt să fie întregită cu acțiunea de elaborare a unor procedee metodice eficiente de activizare intelectuală a studenților la lecții, seminarii, lucrări de laborator, practică pedagogică etc. În același timp, studiul individual intensiv, dublat cu elemente de cercetare, trebuie să fie valorificat în cadrul formelor obișnuite ale activității didactice, care să constituie tot atîtea mijlocuri de autorealizare și de afirmare a studentului — seminarii, cercuri științifice, examene parțiale, lecții de probă, examen de stat.

Toate aceste probleme deschid în fața personalului didactic un vast cîmp de preocupări și experimentări orientate în direcția îmbunătățirii continue a învățămîntului nostru superior, chemat să pregătească nu numai foarte buni specialiști, dar și cetățeni destoinici, însușiți de sarcinile mărețe ale desăvîrșirii construcției socialiste în patria noastră, sarcini la realizarea cărora să-și dea partea cuvenită de contribuție.

(Urmare din pag. 1)

ca o metodă modernă de predare a cunoștințelor, ci mai ales ca un mod nou de abordare a problemelor instructive, al cărui specific constă în organizarea explicită, logică și conștientă a informațiilor, ori intenții psihologice formative precis delimitate. Privit din acest punct de vedere, el profilează un moment deosebit în istoria învățării — și anume trecerea la raționalizarea conținutului și a formelor în care se transmite informația, în vederea obținerii calităților umane dorite. Este vorba, de fapt, de un efort de apropiere a procesului de învățămînt de exigențele științei în general. Cu alte cuvinte, observația dirijată, experimentul, ipoteza și capacitatea de a înțelege tinerii generații. Noi considerăm că este corect să vorbim nu numai de programări liniare (suiri de secvențe scurte de informații, în care se răspunde la o problemă foarte simplă), sau ramificate (secvențe mai lungi și în cadrul cărora răspunsul se dă prin alegerea soluției valabile din mai multe soluții), ci și de programări posibile, care vor putea fi realizate în viitor.

În acest context se înscriu programările structurale experimentate de noi, pe care le numim structurale pentru că reprezintă un tip nou, deosebit de cele existente, dar în spiritul aceleiași concepții generale. Punctul lor de plecare îl constituie, în mod esențial, concepția psihologică a prof. Gh. Zapan, care consideră organizarea și sistematizarea cunoștințelor în creierul uman ca un criteriu esențial al unei programări eficiente, ca și conceptul de creativitate, cu sensul de flexibilitate a gîndirii, legat în psihologia românească de numele profesorului universitar Al. Roșca.

Programările de tip structural păstrează caracteristicile programării liniare, dar prezintă și unele elemente specifice. În primul rînd, forma de prezentare a informației este de tipul lecției clasice, ceea ce face ca avantajele instructiv-educative ale contactului permanent dintre profesor și elev să se mențină. În al doilea rînd, nu se urmărește eliminarea efortului intelectual prin diminuarea dificultăților, ci prin utilizarea mai eficientă a diferitelor procese psihice, în primul rînd a gîndirii, dar și a altor procese, ca memoria, imaginația etc. În al treilea rînd, nu se exclude și nici nu se limitează în vreun fel, verbalizarea, considerată ca o necesitate a învățării timpurii. Elementul caracteristic al programărilor structurale față de celelalte tipuri de programări constă în faptul că sensul parcursului diferitelor informații nu este numai pragmatic, ci și formativ, de perspectivă pentru copil.

Două principii

Conducîndu-se în general după aceleiași principii ca programările liniare, programările structurale și unele principii proprii. Între acestea, cel mai important este cel pe care provizoriu l-am numit al „construirii treptate în mintea elevilor a sistemului de noțiuni și relații aparținînd unei științe”. Și ne explicăm, în învățarea clasică,

Experiințe de chimie în laboratorul de specialitate al Liceului nr. 32 din Capitală.

O ipostază a modernizării: PROGRAMAREA

fiecare lecție presupune o temă care este tratată într-o introducere, un cuprins și o încheiere. Ordinea lecțiilor este dictată de specificul obiectului de învățămînt (după principiul cronologic la istorie, după cel evolutiv la științele biologice, după cel logic la științele tehnice și matematic etc.). În cadrul programărilor liniare nu mai avem de a face cu o introducere, un cuprins și o încheiere, ci cu un flux neîntrerupt de secvențe, potrivit cu logica specifică fiecărui obiect de învățămînt. Dar ambele tipuri de predare prezintă o laună comună în privința sintezei: în sistemul de predare tradițional ea se realizează pe seama lecțiilor de sinteză și a „revenirilor” întîmplătoare, iar în învățămîntul programat apare în secvențe speciale. La programările structurale, preocuparea pentru sinteză este permanentă. În fiecare lecție se reiau, în combinații noi, toate cunoștințele predate anterior, iar atunci cînd volumul de cunoștințe acumulate este prea mare pentru a putea fi prelucrat în întregime, se renunță întrucît la informațiile mai puțin importante.

Aceste relații sînt necesare în scopul precizării punților de legătură dintre noțiuni. De pildă, simpla însușire a unor noțiuni de gramatică nu înseamnă și înțelegerea raporturilor dintre ele. Sarcina evidentă a acestor rapoarte cade în zecma gîndirii copilului, dar el nu o poate realiza, cu forțe proprii, la un nivel corespunzător. Programarea structurală înseamnă schema acestor relații prin realizarea în combinații noi a ceea ce s-a învățat anterior (informații, tipuri de raționamente etc.), punînd în evidență relațiile posibile dintre predat și subiect, predat și propoziția simplă, dezvoltată etc. La fel stau lucrurile și în cazul matematicii. Învățarea cifrelor 8 și 9, de exemplu, nu înseamnă și învățarea relației 8 x 9, iar învățarea relației 8 x 9 nu înseamnă și învățarea relației 9 x 8. În practică sînt frecvente cazurile cînd copilul care știe cît fac 8 x 9 nu știe, sau răspunde mult mai greu la relația 9 x 8. După ce se aplică același sistem de învățare relațiilor de acest tip se constată că elevul rezolvă prin analogie cazurile asemănătoare și deci acestea nu mai trebuie învățate în mod special: el a căpătat capacitatea psihică necesară în aceste cazuri, și-a însușit o anumită schemă de acțiune.

Cel de al doilea principiu al programărilor structurale asupra cărora ne vom opri aici este „principiul formativ”. În pedagogia clasică, preocupările — evidente — pentru dezvoltarea capacităților psihice ale copiilor sînt implicite procesului de predare a cunoștințelor, dependente și inseparabile de acestea. De aceea, programele de învățămînt sînt întocmite, de regulă, de specialiști, fără concursul psihologilor. Aspectele formative, în aceste condiții, sînt practic necontrolate dincolo de intuiția omului de la catedră, de perceperea și experiența sa. Un pas important pe linia separării informaționalului de formaționalul s-a realizat practic pentru prima dată în cadrul programărilor liniare și ramificate, dar această distincție nu a depășit orizontul pragmatic limitat, specific programărilor americane. În cadrul programărilor structurale formaționalul se află pe primul plan, devenind un principiu călăuzitor al predării. Aceasta ni se pare cu atît mai necesar cu cît în prezent, în timp ce procesul de însușire a informațiilor este planificat și organizat, însușirea capacităților umane rămîne în mod esențial un proces spontan. În viitor o astfel de situație nu mai poate fi socotită acceptabilă. Omul viitorului trebuie să dispună nu numai de un

volum de informații de calitate superioară, dar și de anumite instrumente psihice elaborate special și deliberate. Problema planificării, a proiectării conștiente în procesul instructiv a unui anumit nivel de dezvoltare psihică devine o sarcină a timpului nostru și, deci, merită să fie trecută în categoria principiilor programării. Principiul formativ simbolizează momentul trecerii de la o predare conștientă de informații la o predare conștientă de capacități umane.

Valorificarea cercetărilor

— Cum apreciați rezultatele practice pe care le-ați obținut pînă în prezent?

— În general, ca pozitive. Lucrurile sînt însă complicate din pricina greutății de a decela de programare o serie de factori cum ar fi: personalitatea profesorului, nivelul de inteligență al clasei, atmosfera experimentală etc. De aceea, pentru a obține rezultate ferme, experimentul se desfășoară în piramidă crescîndă, adică astfel: în anul școlar 1965/1966 s-a aplicat la o singură clasă a II-a și, în anul 1966/1967 la trei clase a II-a și o clasă a III-a, iar în prezent, sub rezerva aprobării ministerului la zece clase a II-a, trei a III-a și una a IV-a. Scontăm astfel, în timp, pe rezultate ferme.

— Ce ne puteți spune în legătură cu contribuția cadrelor didactice antrenate în efectuarea experimentului organizat de dvs.?

— Am pornit de la început cu convingerea că nici un fel de cercetare pedagogică nu poate face abstracție de omul de la catedră. Aceasta nu numai pentru faptul că,

oricum, orice experiment trebuie să treacă pînă la urmă prin mințile acestuia, ci mai ales pentru că enorma experiență acumulată de el în munca cu copiii nu poate fi ignorată de nici un sistem modern de instruire. Ținem să subliniem că, în forma lor concretă, manualele experimentale după care lucrăm sînt în principal, un produs al cadrelor didactice.

— O să vă punem acum o întrebare mai puțin obișnuită. Ce anume considerați neuzbit în cercetările dv.?

— Din punct de vedere teoretic sîntem confrunțați cu opinia profesorului Gh. Zapan, potrivit căreia programările de acest tip sînt impropriu denumite structurale, sensul lor fiind organizațional, taxonomic. La rîndul său, prof. Al. Roșca ne propune să renunțăm la lucrurile și să nu dăm nume „la modă” unui fapt experimental care își poate avea originile într-o altă terminologie. Se înțelege, în ambele cazuri nu este vorba pur și simplu de terminologie, ci de înțelegerea efortului pentru a delimita exact locul sistemului nostru experimental între formele existente în prezent.

Nu ne-am ocupat atît cît ar fi fost necesar de interpretarea comportamentului intelectual al elevilor în cazul instruirii pe baza programărilor structurale, de ponderea influenței personalității profesorului, a mediului social etc. Apoi, deoarece ne-am postat pe poziția că sistemele structurale nu sînt compatibile cu celelalte, am neglijat punerea la punct a unor probe convingătoare pentru toate sistemele de predare actuale. Ținîndu-ne seama de această deficiență, ne străduim să o înlăturăm.

— Și ce greutăți ați întîlnit?

— În ansamblu, greutățile de ordin științific au fost inferioare celor

provocate de modul defectuos în care unele foruri lucrează cu cercetătorii. Pînă acum aceste greutăți au fost singurele nesoluționabile. În legătură cu aceasta îmi vin în minte cuvintele unui învățat din secolul al XVI-lea: „Sire, înainte ca opera artizanilor să atingă perfecțiunea dorită spre folosul statului, mi se pare că este nevoie de stabilit o lege: ca dulgherul să nu facă oficiul de plugar, țesătorul de arhitect, avocatul de medic, fiecare să facă numai profesia pe care a învățat-o”.

— Cum vedeți perspectivele experimentului?

— În general, introducerea unei metode noi în producție este o problemă care îl interesează pe beneficiar. Acest lucru este elementar în industrie, în agricultură etc.; în domeniul nostru, beneficiarul nu dispune nici măcar la nivelul ministerului, de organisme specializate care să analizeze cercetările pornind de la o singură idee: eficiența practică. Din această pricină, cercetările, indiferent de valoarea lor, nu au prea trecut pragul practicii școlare. Și ceea ce este și mai rău, nici azi nu sînt valorați de cei ce s-au încheiat, sau au fost abandonate din diferite motive. De asemenea, nu știm exact care este eficiența cercetărilor realizate de unele instituții specializate în cercetarea psihopedagogică.

Ar fi timpul ca paralel cu eforturile de prospectare a valabilității unor modalități moderne ale pedagogiei teoretice și practice — care consider că ar trebui să se bucure ea însăși mai întii de o sprijin mai responsabil și mai substanțial — să se manifeste o grijă cît puțin egală pentru valorificarea practică a datelor pe care le furnizează cercetarea.

Convorbire realizată de OCTAVIAN BUZESCU

La Muzeul de artă din Craiova elevii poposec adesea în fața exponatelor înfățișînd creația lui Brâncuși, strălucit fiu al acestor meșteaguri.

„Ioan Slavici despre educație și învățământ”

Cu sinceritatea care-l caracteriza, Ioan Slavici a mărturisit, în lucrarea sa cu caracter memorialistic „Lumea prin care am trecut: „Eu m-am simțit viața mea întreagă mai presus de toate dascăl. A le da altora învățături a fost pentru mine totdeauna o mulțumire, și cele mai vii mulțumiri le-am avut sfînd de vorbă cu oamenii prin care mă puteam dumiri ori plimbîndu-mă cu elevii mei. Mai ales ca dascăl m-am cîștigat și plînea de toate zilele și nu-mi aduc aminte să mi se fi întimplat vreodată ca să mi se nemulțumesc de învățătura ce-am dat”.

Este cazul să precizăm că Slavici nu numai că „s-a simțit dascăl”, dar a și fost unul dintre cei mai străluciți profesori de limbă și literatură română și de filozofie, la liceul „Măști Bășarab” la „Artilă Elena Doamna”, la „Societatea pentru învățătura poporului român, la „Institutul Maniliu” sau la Școala evanghelică de băieți și fete din București, ca și la Institutul „Ion Otetelesanu” de la Măgurele.

Recent, în volumul „Amintiri, Isabela Răcăciuni, care l-a avut pe Ioan Slavici profesor de limbă română la Școala evanghelică, în anul 1911 și 1912, ni-l prezintă astfel: „După disciplina de fier din orele de curs anterioare, conduse de profesori prusași, la care nu se „îngheța” nici o abatere de la disciplina rigidă, orele de română (ale lui Slavici) constituiau o destindere binecuvîntată, ca o zi însorită și răgaznică de

primăvară.” (Isabela Răcăciuni: Amintiri p. 10, 1967, Editura pentru literatură).

Despre activitatea lui Slavici ca profesor și autor de manuale (creatorul Marelui a elaborat în 1890, împreună cu Al. I. Odobescu, o Carte de etire, în 1900, în colaborare cu I. Maniliu, un Curs practic și gradat de gramatică românească, iar în 1914, singur, Gramatica limbii române) s-a scris în trecut puțin. Abia în zilele noastre opera pedagogică a lui Slavici a fost cercetată cu atenție de I. Breazu, I. Cremer și P. Marcea (acesta din urmă în ampla monografie „I. Slavici”, 1965). Lipsa, totuși, o monografie asupra operei exclusiv pedagogice a lui Slavici. Această lacună a fost îndepărtată prin lucrarea Ioan Slavici despre educație și învățământ, de dr. Teodor Gal (Editura didactică și pedagogică, București 1967).

Autorul observă, pe bună dreptate, că opera pedagogică a lui Slavici se prelungește în opera literară. Scriitorul dă sfaturi, îndrumări, explică prin intermediul eroilor pe care-i creează. În fiecare din acești eroi au prins viață ideile filozofice, etice, estetice, pedagogice sau social-politice ale lui Slavici. „In unele cazuri — precizează dr. Teodor Gal — normele pedagogice și principiile de conduită nu rezultă firesc din acțiune, din zugrăvirea artistică a personajelor, ci sînt formulate și spuse direct de autor. Prin această, valoarea artistică a operei literare suferă, însă se

arată celălalt aspect al personalității scriitorului: pedagogul.”

Pornind de la constatarea că scriitorul, dascălul și teoreticianul Slavici sînt nedespărțiți, dr. Teodor Gal procedează la o documentată și subtilă analiză a concepției despre viață și lume, precum și a ideilor pedagogice ale creatorului lui Popa Tandu.

Urmărind izvoarele ideilor pedagogice ale scriitorului (sînt cercetate ecourile din Confucius, Platon, J.J. Rousseau, H. Spencer, Kant, Schopenhauer), autorul ajunge la concluzia că sursa fundamentală a ideilor pedagogice ale lui Slavici o constituie concepția despre viață și lume a poporului român. În sprijinul acestei concluzii — care constituie contribuția cea mai de seamă a monografiei — autorul citează următoarea mărturisire, atrecută de Ioan Slavici în Educația națională: „Eu nu mă sfîșec a mărturisii că vederile expuse aici sînt, în general, parte reamintiri din copilăria mea, parte rezultate ale observațiilor făcute de mine asupra felului în care se face educația la noi români”. Într-adevăr, în lucrările sale pedagogice și literare Slavici a exprimat adînc înțelegerea educației a poporului nostru, concretizată în îndrumarea spre bunul cumpăt, spre dreapta măsură, spre păstrarea limpezimii minții și a judecării clare. Nu de la Confucius și nici de la alți gânditori — cum judicios subliniază dr. Teodor Gal — pornește fondul ideilor pedagogice ale lui Slavici, ci din concepția despre lume și viață a poporului. „Ideile marilor gânditori — afirmă cu drept autoritate monograful — l-au adus unele precizări doar, sau luminat ideal existente, l-au ajutat pe Slavici să le motiveze, să le constituie într-o concepție unitară. Prin prisma modulului de a înțelege al poporului, Slavici a privit a examinat și a rezolvat problemele fundamentale ale pedagogiei, în scopul ei, și încheind cu sistemul școlar, cu manualele școlare sau cu literatura pentru copii”.

Dr. Teodor Gal subliniază de asemenea, tot aîd de just, ideea lui Slavici că în condiții de asuprire socială și națională — cum erau cele în care trăiau românii din Transilvania din vremea sa — educația trebuie să fie națională.

Prin bogăția și exactitatea informației documentare, prin temeinicia concluziilor — din care rezultă numai cîteva — monograful arată școala pedagogică a lui Ioan Slavici scrisă de dr. Teodor Gal constituie o serioasă contribuție la elaborarea mult așteptatei istorii a pedagogiei românești.

ale unor oameni de cultură ca A. T. Laurian sau Sofia Nădejde. Desigur că materialul pe care l-au cercetat autorii oferă o gamă mai mare de probleme decît cele prezentate. Am fi dorit să găsim sintetizate, într-o asemenea lucrare, și materialele din presă pe teme privind educația estetică, învățămîntul special ș.a.

În ansamblu, însă, lucrarea are merite evidente în ceea ce privește valorificarea gândirii pedagogice din țara noastră, fiind utilă nu numai cercetătorilor din domeniul istoriei pedagogiei, ci și tuturor oamenilor de școală.

Editor univ. IULIAN NICA
VLADIMIR DOGARU

Un curs de sociologie concretă

Printre cursurile de informație specială care se vor desfășura la Universitatea populară București în anul de învățămînt 1967-1968 se înscrie și cursul „Sociologie concretă”, sub conducerea științifică a prof. univ. Miron Constantinescu.

Problematika acestui curs reflectă linia generală a evoluției sociologiei ca știință ce se orientează în prezent spre cunoașterea cauzalității și a legităților de apariție și dezvoltare a proceselor și fenomenelor sociale în cadrul dependențelor lor concrete. În prima parte cursul va prezenta bazele sociologiei, conținutul și relațiile interdisciplinare, instrumentele de lucru și felul cum intervine sociologia în cercetarea anumitor fapte, fenomene, relații și procese sociale care apar în cadrul grupelor, claselor și instituțiilor sociale. Abordarea acestora este concepută atît prin prisma experienței școlii românești de sociologie, cit și a realizărilor obținute pe plan mondial. În continuare, tînd seama de conexiunile pe care le are în secolul nostru revoluția științifico-tehnică, cursul va trata teme ca „Procesele sociale specifice industrializării”, „Urbanizarea — cel mai dinamic proces social actual”, „Viziunea sociologului asupra vieții orașelor”, „Transformarea socială a satelor în atenția sociologiei”, „Sociologia muncii și a timpului liber (inclusiv probleme ale bugetului de timp)”. Un alt grup de teme incluse în tematica acestui curs se ocupă de sociologia organizării și conducerii colectivelor umane.

Cercetarea sociologică a instituțiilor sociale de mare importanță în complexul social contemporan — familia, învățămîntul, știința etc. — interesează în mod semnificativ informația științifică asupra problematicei actuale și a realizărilor sociologice contemporane. În legătură cu acestea au fost incluse teme ca „Sociologia învățămîntului”, „Sociologia educației”, „Problemele integrării sociale a tineretului generat”, „Sociologia culturii de masă”, „Sociologia presei”, „Cercetarea opiniei publice ca instrument al optimizării activității practice”, „Sociologia medicală și a pacienților”, „Sociologia recuperării forței de muncă” etc.

Faptul că problemele vor fi abordate sistematic, pe baza unei concepții care oferă nu numai o viziune de ansamblu asupra acestui domeniu de cunoaștere, ci și informații cu privire la legile de manifestare și de dezvoltare a unor procese de excepțională importanță practică conferă acestui curs o valoare deosebită.

IVONA PETRE

Metodologie

Poliglot la 8 ani?

— Noi opinii despre studiarea limbilor străine în școală —

Datorită realizărilor contemporane ale științei și tehnicii, distanțele, care de veacuri separă popoare și civilizații, s-au redus considerabil, înlesnind circulația largă, peste meridiane și paralele, a bunurilor materiale și a valorilor spirituale. Unanim este însă împărtășită convingerea că gîndirea creatoare a popoarelor, inovațiile constructive ce apar mereu undeva în lume, ar deveni înmîit mai repede accesibile întregii omeniri dacă bariera limbilor ar putea fi trecută mai ușor decît în momentul de față. Iată de ce problema studiului limbilor, considerată de importanță majoră, este astăzi multilateral dezbătută nu numai de oamenii și în publicațiile de specialitate, dar și în presa cotidiană.

Făcînd într-un amplu articol sinteza părerilor exprimate de specialiștii italieni în studiul limbilor, ziarul „Corriere della Sera” susține că, în etapa actuală și în special pentru o țară unde nu se vorbește o limbă de circulație mondială (și specialiștii includ Italia în rîndul acestor țări), există o singură cale recomandabilă: introducerea învățămîntului bilingv în toate școlile.

În legătură cu aceasta se ridică două probleme fundamentale: alegerea limbii străine și stabilirea vârstei la care urmează să înceapă

studiul. Referitor la prima problemă, lingviștii din Italia consideră că, în condițiile țării lor, alegerea ar trebui să se oprească asupra limbii engleze. Cu privire la cea de a doua problemă se recomandă ca, studiul limbii străine să înceapă în clasa I și să continue de-a lungul întregii perioade de școlarizare.

Un punct de vedere asemănător este susținut de pedagogii și psihologii din numeroase alte țări. Concluziile unei recente comisiuni a specialiștilor din Republica Federală a Germaniei arată că, în marea lor majoritate, copiii de școală primară se disting prin spontaneitate în exprimare, prin gustul și tendința de a imita, prin plăcerea de a crea, prin bucuria pe care le-o provoacă contactul cu o limbă necunoscută și prin ușurința memorizării mecanice. Or, toate acestea constituie premise excelente pentru studiul limbilor străine. Atacînd problema de pe pozițiile lingviștilor moderni, prof. Peter Doyé, conferențiar la Institutul pedagogic din Braunschweig, îi consacră un studiu intitulat „Învățarea limbii engleze trebuie să înceapă devreme”.

Încercări de învățare timpurie a unei limbi străine, în speță engleza, se efectuează în orașele Kassel, Tübingen, Hanovra etc. În majoritatea cazurilor se aplică

metoda directă de predare, profesorii vorbind numai engleza. Nu se scrie, nu se citește, nu se învață gramatică, nu se fac lucrări acasă. Deoarece s-a constatat că la vîrsta fragedă a claselor elementare copiii obosesc mai repede și după cel mult 30 de minute nu mai sînt receptivi, la unele cursuri experimentale s-a optat pentru lecții zilnice de cîte 15 minute, care pînă în clasa a IV-a ajung la 30 de minute.

Experiențe corespunzătoare s-au întreprins și în Uniunea Sovietică. În opt grădinițe de copii din Leningrad, de pildă, copiii de 5-6 ani învață engleza, franceza sau germana. Revista „Sovetskaja Pedagogika” relatează că acești copii învață o limbă străină mai repede și mai temeinic decît școlarii.

Deși succesul însușirii limbilor străine depinde de aptitudinile individuale, rezultatele generale obținute pînă acum în predarea acestor limbi începînd din primele clase ale școlii primare sînt pozitive, ceea ce face ca un număr crescînd de pedagogi din diferite țări să militeze pentru răspîndirea acestei formule. Firește, nu au fost încă elucidate toate dificultățile și riscurile ei. Se pare însă că vechile criterii potrivit cărora copiii pot învăța să citească abia la șapte ani și să înceapă studiul unei limbi străine la unsprezece ani nu mai sînt intangibile.

O carte despre procesul de înțelegere a gândirii pedagogice românești

Recent a apărut în Editura didactică și pedagogică volumul „Probleme de pedagogie în presă. De la Unirea Principatelor Române”, de Octavian Ionescu și Mișca Cîmpoș. Literatura de specialitate se îmbogățește astfel cu o lucrare care analizează o importantă perioadă a istoriei pedagogiei românești, subliniind cele mai importante probleme ale instruirii și educației din cadrul ei și, mai ales, prezentînd în mod argumentat fenomenul cel mai important și mai caracteristic al acestei perioade — și anume, formarea pedagogiei sistematice românești.

Crearea statului național român e impus — o dată cu apariția noulor instituții cerute de procesul vieții economice, sociale și culturale — și formarea și dezvoltarea unui sistem instructiv-educativ propriu. Acest sistem, așa după cum demonstrează autorii folosînd un bogat material documentar, a rezultat din valorificarea elementelor pedagogice existente, a experienței acumulate și generalizate, din cunoașterea direcțiilor de dezvoltare și a necesităților societății românești, precum și din cunoașterea realizărilor obținute pe tărîmul pedagogiei în diferite țări.

Procesul de înțelegere a pedagogiei sistematice n-a fost un proces simplu, înfăptuit liniar. Autorii înfățișează în lucrare lupta care s-a dus, în această privință, între apărătorii scolii revintă, între apărătorii scolii revintă, între apărătorii scolii revintă și cel ce li se opunea, subliniind că tendința progresistă a poliarizării în jurul ei cele mai proeminente figuri ale vremii. Prin materialul prezentat, ca și prin concluziile la care ajung, autorii demonstrează că problemele școlii și ale educației poporului au constituit preocupări ale întregii intelectualități înaintate, ca și în privința pedagogiei țara noastră s-a aflat în circuitul valorilor europene.

Analizînd informațiile, articolele și studiile apărute în presa timpului — și cu deosebire în presa de specialitate — desprînzînd ceea ce este esențial și semnificativ în acestea, M. Cîmpoș și O. Ionescu au realizat un studiu încheiat, structurat pe cîteva probleme importante de educație și instruire — organizarea învățămîntului, metodele de predare, orientarea realist-practică a învățămîntului, educația preșcolară.

Partea a doua a lucrării, formată din texte judicioase, ilustrează gradul de experiență acumulată și nivelul de tratare teoretică a problemelor prezentate pe larg în prima parte. De menționat că textele alocate sînt însoțite de aparatul științific necesar, care vine în sprijinul cititorului (note, fișe de prezentare a revistelor, scurte biografii, glosar).

Lucrarea scoate din uitare o serie de pedagogi care au avut o remarcabilă activitate publicistică și care, în prezent, sînt prea puțin cunoscuți (Constanța Dunca, Maria Casabianu, Grigore Ștefănescu etc.) și prezintă, de asemenea, concepțiile pedagogice

Editor univ. IULIAN NICA
VLADIMIR DOGARU

Expoziție de material didactic

În corpul „E” al Pavilionului Expoziției Economice Naționale din Piața Științei s-a deschis recent o expoziție de materiale didactice a firmei PHYWE din Göttingen. În cadrul expoziției sînt prezentate materiale didactice pentru predarea cunoștințelor de fizică, chimie și biologie.

Calitatea principală a acestor instrumente didactice este faptul că demonstrațiile efectuate cu ajutorul lor pot fi urmărite cu ușurință de toți elevii unei clase. În același timp, avînd carcasa executată din material plastic transparent, aparatele respective permit să se observe bine principiul lor de funcționare. O altă caracteristică a majorității aparatelor prezentate este aceea că, printr-o asamblare judicioasă, pot fi folosite la demonstrații diferite.

Printre cele mai interesante expozite se numără aparatele demonstrative pentru transportul sarcinilor electrice cu măsurarea tensiunilor, cele pentru determinarea sarcinii specifice a electronului e/m, pentru determinarea constantei Planck. Sînt prezentate de asemenea truse complexe

Studierea transportului sarcinilor cu ajutorul unuia din aparatele demonstrative de fizică construite de PHYWE-GÖTTINGEN.

Un stimulent pentru practicarea atletismului — insigna „Cercurile olimpice”

În scopul atragerii și stimulării tineretului spre atletismul de performanță, Ministerul Învățămîntului a instituit, după cum se știe, insigna „Cercurile olimpice”. Cele cinci grade pe care le are această distincție sportivă reprezintă tot atîtea trepte pe care elevii le pot atinge în funcție de vîrstă și, cum e și firesc, de anumite norme atletice pe care trebuie să le îndeplinească.

Gradele insignei (cu un cerc, cu două cercuri etc.) conferă purtătorilor o serie de drepturi. De pildă, insigna cu două cercuri creează prioritate la admiterea în liceele cu program de educație fizică și în școlile sportive, iar cea cu cinci cercuri oferă celor care au dobîndit-o posibilitatea de a fi selecționați în lotul olimpic, bucurîndu-se de toate drepturile ce decurg din această calitate.

De cîrind, Ministerul Învățămîntului a difuzat în școli „Regulamentul Insignei „Cercurile olimpice la atletism”. Regulamentul arată școala instituirii insignei, gradele acesteia, drepturile purtătorilor, condițiile de obținere. În anexă sînt indicate normele — pentru Insigna „Cercurile olimpice” la atletism pentru elevi și studenți, cu cele două grupe — băieți și fete.

Este bine ca profesorii de educație fizică să popularizeze larg în rîndul elevilor această insignă și, concomitent, să înceapă a-i pregăti în vederea obținerii ei.

IVONA PETRE

Un curs de sociologie concretă

Printre cursurile de informație specială care se vor desfășura la Universitatea populară București în anul de învățămînt 1967-1968 se înscrie și cursul „Sociologie concretă”, sub conducerea științifică a prof. univ. Miron Constantinescu.

Problematika acestui curs reflectă linia generală a evoluției sociologiei ca știință ce se orientează în prezent spre cunoașterea cauzalității și a legităților de apariție și dezvoltare a proceselor și fenomenelor sociale în cadrul dependențelor lor concrete. În prima parte cursul va prezenta bazele sociologiei, conținutul și relațiile interdisciplinare, instrumentele de lucru și felul cum intervine sociologia în cercetarea anumitor fapte, fenomene, relații și procese sociale care apar în cadrul grupelor, claselor și instituțiilor sociale. Abordarea acestora este concepută atît prin prisma experienței școlii românești de sociologie, cit și a realizărilor obținute pe plan mondial. În continuare, tînd seama de conexiunile pe care le are în secolul nostru revoluția științifico-tehnică, cursul va trata teme ca „Procesele sociale specifice industrializării”, „Urbanizarea — cel mai dinamic proces social actual”, „Viziunea sociologului asupra vieții orașelor”, „Transformarea socială a satelor în atenția sociologiei”, „Sociologia muncii și a timpului liber (inclusiv probleme ale bugetului de timp)”. Un alt grup de teme incluse în tematica acestui curs se ocupă de sociologia organizării și conducerii colectivelor umane.

Cercetarea sociologică a instituțiilor sociale de mare importanță în complexul social contemporan — familia, învățămîntul, știința etc. — interesează în mod semnificativ informația științifică asupra problematicei actuale și a realizărilor sociologice contemporane. În legătură cu acestea au fost incluse teme ca „Sociologia învățămîntului”, „Sociologia educației”, „Problemele integrării sociale a tineretului generat”, „Sociologia culturii de masă”, „Sociologia presei”, „Cercetarea opiniei publice ca instrument al optimizării activității practice”, „Sociologia medicală și a pacienților”, „Sociologia recuperării forței de muncă” etc.

Faptul că problemele vor fi abordate sistematic, pe baza unei concepții care oferă nu numai o viziune de ansamblu asupra acestui domeniu de cunoaștere, ci și informații cu privire la legile de manifestare și de dezvoltare a unor procese de excepțională importanță practică conferă acestui curs o valoare deosebită.

IVONA PETRE

Un stimulent pentru practicarea atletismului — insigna „Cercurile olimpice”

În scopul atragerii și stimulării tineretului spre atletismul de performanță, Ministerul Învățămîntului a instituit, după cum se știe, insigna „Cercurile olimpice”. Cele cinci grade pe care le are această distincție sportivă reprezintă tot atîtea trepte pe care elevii le pot atinge în funcție de vîrstă și, cum e și firesc, de anumite norme atletice pe care trebuie să le îndeplinească.

Gradele insignei (cu un cerc, cu două cercuri etc.) conferă purtătorilor o serie de drepturi. De pildă, insigna cu două cercuri creează prioritate la admiterea în liceele cu program de educație fizică și în școlile sportive, iar cea cu cinci cercuri oferă celor care au dobîndit-o posibilitatea de a fi selecționați în lotul olimpic, bucurîndu-se de toate drepturile ce decurg din această calitate.

De cîrind, Ministerul Învățămîntului a difuzat în școli „Regulamentul Insignei „Cercurile olimpice la atletism”. Regulamentul arată școala instituirii insignei, gradele acesteia, drepturile purtătorilor, condițiile de obținere. În anexă sînt indicate normele — pentru Insigna „Cercurile olimpice” la atletism pentru elevi și studenți, cu cele două grupe — băieți și fete.

Este bine ca profesorii de educație fizică să popularizeze larg în rîndul elevilor această insignă și, concomitent, să înceapă a-i pregăti în vederea obținerii ei.

IVONA PETRE

Un stimulent pentru practicarea atletismului — insigna „Cercurile olimpice”

În scopul atragerii și stimulării tineretului spre atletismul de performanță, Ministerul Învățămîntului a instituit, după cum se știe, insigna „Cercurile olimpice”. Cele cinci grade pe care le are această distincție sportivă reprezintă tot atîtea trepte pe care elevii le pot atinge în funcție de vîrstă și, cum e și firesc, de anumite norme atletice pe care trebuie să le îndeplinească.

Gradele insignei (cu un cerc, cu două cercuri etc.) conferă purtătorilor o serie de drepturi. De pildă, insigna cu două cercuri creează prioritate la admiterea în liceele cu program de educație fizică și în școlile sportive, iar cea cu cinci cercuri oferă celor care au dobîndit-o posibilitatea de a fi selecționați în lotul olimpic, bucurîndu-se de toate drepturile ce decurg din această calitate.

De cîrind, Ministerul Învățămîntului a difuzat în școli „Regulamentul Insignei „Cercurile olimpice la atletism”. Regulamentul arată școala instituirii insignei, gradele acesteia, drepturile purtătorilor, condițiile de obținere. În anexă sînt indicate normele — pentru Insigna „Cercurile olimpice” la atletism pentru elevi și studenți, cu cele două grupe — băieți și fete.

Este bine ca profesorii de educație fizică să popularizeze larg în rîndul elevilor această insignă și, concomitent, să înceapă a-i pregăti în vederea obținerii ei.

IVONA PETRE